

ORIGINAL ARTICLE

Investigating the relationship between subject relationships and feelings of loneliness with the mediation of ego strength in Azad University students of Qom Medical Sciences Branch

Maryam Ahmadian¹ , Atefeh Hojati^{2*}

1. M.A. Department of Clinical Psychology, Faculty of Medicine, Qom Medical Sciences, Islamic Azad University, Qom, Iran.

2. Associate Professor and member of the Faculty of Medicine, Qom Medical Sciences, Islamic Azad University, Qom, Iran.

Corresponding author:
Atefeh Hojati
Email: hojjati14@yahoo.com

Received: 10/May/2024
Accepted: 9/Aug/2024

How to cite:

Ahmadian, M. Hojati, A. (2024). Investigating the relationship between object relationships and feelings of loneliness with the mediation of ego strength in Azad University students of Qom Medical Sciences Branch , Technology and Scholarship in Education, 4 (2), 37-56.

ABSTRACT

Ego strength and how to use defense mechanisms against events and when experiencing unpleasant emotions are among the factors related to the continuation of self-harmful behavior. Based on the issues discussed and due to the lack of availability of related data in this field, the prediction of ego strength based on intersubjective relationships and feelings of loneliness was discussed. The current research was descriptive-correlational and was practical in terms of its purpose. The research population consisted of 1034 students of the Azad University of Qom Medical Sciences Unit in the academic year of 202-2023 in three levels of study: Bachelor's, Master's and Doctorate. The sampling method in this research was a simple random sampling, among which 387 people were selected as a sample based on Klein's sample size estimation formula. The data collection tools were the psychological list of Ego Strength by Mark Strom, Sabino, Turner and Berman (1997), Bell's Thematic Relationships Questionnaire (1995), and the Loneliness Questionnaire by Russell, Pilova and Cortona (1980); The reliability of the questionnaires using Cronbach's alpha method was obtained as 0.87, 0.95, 0.82 respectively. In order to test the main hypotheses of the research, structural equation modeling was used using LISREL software and determining chi-square indices. The obtained results showed that the power of ego can play a significant role on the subject relationships and the feeling of loneliness of the students of Azad University of Qom Medical Sciences; Also, subject relationships through ego strength have an indirect positive effect on the feeling of loneliness and a direct and positive effect on the ego strength and loneliness of the students of Azad University of Qom Medical Sciences Branch. The results also showed that the proposed model of causal relationships between the variables of ego strength, thematic relationships and feelings of loneliness had an acceptable fit. According to the obtained findings, it could be seen that subjective relationships have an indirect effect on the feeling of loneliness through ego strength; Therefore, it seems that by growing and improving subject relations, it is possible to help students to reduce loneliness problems.

KEYWORDS

Ego strength, Object relations, loneliness, Students of Azad University.

بررسی رابطه بین روابط موضوعی و احساس تنهایی با میانجی گری قدرت ایگو در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم

مریم احمدیان^۱ ID، عاطفه حجتی^{۲*} ID

چکیده

قدرت ایگو و نحوه به کارگیری مکانیسم‌های دفاعی در برابر رویدادها و در زمان تجربه هیجانات ناخوشایند، از جمله عوامل مرتبط با تداوم رفتار خود آسیبی است. بر اساس مباحث مطرح شده و با توجه به در دسترس نبودن داده‌های مرتبط در این زمینه، به پیش‌بینی قدرت ایگو بر اساس روابط بین موضوعی و احساس تنهایی پرداخته شد. پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است و از لحاظ هدف، کاربردی است. جامعه پژوهش شامل دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در سه مقطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری به تعداد ۱۰۳۴ نفر بود. روش نمونه‌گیری در این پژوهش به صورت تصادفی ساده بود که از بین آنها تعداد ۳۸۷ نفر براساس فرمول برآورد حجم نمونه کلان با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، سیاهه روان‌شناختی قدرت ایگو مارک استروم، سایینو، تورنر و برمن (۱۹۹۷)، پرسشنامه روابط موضوعی بل (۱۹۹۵)، پرسشنامه احساس تنهایی راسل و پیلوا و کورتونا (۱۹۸۰) بود؛ پایایی پرسشنامه‌ها با استفاده از روش آلفای کرونباخ به ترتیب برابر با ۰/۸۷، ۰/۹۵، ۰/۸۲ به دست آمد. در راستای آزمون فرضیه‌های اصلی تحقیق از الگوی معادلات ساختاری با بهره‌گیری از نرم‌افزار LISREL و تعیین شاخص‌های مجذور کای استفاده شد. نتایج به دست آمده نشان داد قدرت ایگو می‌تواند بر روابط موضوعی و احساس تنهایی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم نقش معنادار داشته باشد؛ همچنین روابط موضوعی از طریق قدرت ایگو اثر غیرمستقیم مثبت بر احساس تنهایی و اثر مستقیم و مثبت بر قدرت ایگو و احساس تنهایی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم دارد. نتایج همچنین نشان داد مدل پیشنهادی روابط علی بین متغیرهای قدرت ایگو، روابط موضوعی و احساس تنهایی، از برازش قابل قبولی برخوردار است. با توجه به یافته‌های به دست آمده، مشاهده می‌شود که روابط موضوعی از طریق قدرت ایگو تأثیر غیرمستقیم بر احساس تنهایی دارد؛ از این رو به نظر می‌رسد که با رشد و بهبود روابط موضوعی، می‌توان به کاهش مشکلات تنهایی دانشجویان کمک کرد.

واژه‌های کلیدی

قدرت ایگو، روابط موضوعی، احساس تنهایی، دانشجویان دانشگاه آزاد.

۱. دانش آموخته کارشناسی ارشد گروه روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی، علوم پزشکی قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
۲. دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی، علوم پزشکی قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

نویسنده مسئول

عاطفه حجتی

رایانامه: hojjati14@yahoo.co

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۲۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۵/۱۹

استناد به این مقاله

احمدیان، مریم؛ حجتی، عاطفه. (۱۴۰۳). بررسی رابطه بین روابط موضوعی و احساس تنهایی با میانجی‌گری قدرت ایگو در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم، فصلنامه علمی فناوری و دانش پژوهی در تعلیم و تربیت، ۴ (۲)، ۳۷-۵۶.

مقدمه

رویکردهای مختلفی در روانشناسی به بررسی نحوه عملکرد افراد در برابر شرایط ناخوشایند روانی پرداخته‌اند که یکی از عمیق‌ترین آنها رویکرد روانکاوی است. بر اساس این رویکرد، شخصیت از سه پایه‌ی اید، ایگو و سوپرایگو^۱ تشکیل شده است و از آنجایی که ایگو وظیفه مدیریت سیستم روانشناختی را بر عهده دارد، تمامی مشکلات روانی زمانی ظاهر می‌شوند که ایگو نتواند وظایف خود را انجام دهد (میکائیلی و مرادی‌کلارده، ۱۴۰۰). قدرت ایگو توانایی حفظ هویت بدون توجه به استرس روانی، رنج و تضاد بین نیازهای درونی و خواسته‌های بیرونی است. به عبارت دیگر، توانایی حفظ ثبات نفس مبتنی بر مجموعه‌ای نسبتاً پایدار از ویژگی‌های شخصیتی است که در توانایی حفظ سلامت روان منعکس می‌شود (کرانکا^۲، ۲۰۱۸).

اصطلاح روابط موضوعی که یک اصطلاح تخصصی و ابداع شده توسط فروید است، به هر چیزی اطلاق می‌شود که نیازی را برآورده کند. در یک مفهوم گسترده‌تر، سوژه به یک شخص یا شیء مهم اطلاق می‌شود که موضوع یا هدف احساسات و انگیزه‌های یک فرد است. روابط موضوع یک تصویر ذهنی- فردی است که با هیجان همراه است. به بیان دیگر، اصطلاحات روابط موضوعی و خود طی چند سال گذشته در بسیاری از متون روان‌کاوی جایگاه اصلی را تصرف کرده‌اند. روابط موضوعی معمولاً به معنای روابط شخصی است و موضوع اصطلاحی تخصصی است به معنای آنچه سوژه با آن در ارتباط است، مباحث مرتبط با روابط موضوعی غالباً به روابط اولیه‌ی کودک و مادر و چگونگی شکل‌گیری دنیای درونی کودک و روابط آتی فرد بزرگسال معطوف هستند. خود واژه‌ای سه حرفی که سادگی فریبنده‌ای دارد، نزد روان‌کاوان معاصر واجد معانی پیچیده و دلالات بحث‌انگیزی بوده است. خود، به من در مقام یک شخص، یا به یک موجود فعال و یا به‌نوعی بازنمایی از خویش که درون ایگو جای دارد، دلالت می‌کند. (سنت کلر^۳، ۲۰۱۱). روابط موضوعی ساختاری اساسی است که در تبیین سلامت، اشکال مختلف آسیب‌شناختی و حتی ساختارهای شخصیتی نقش

اساسی دارد. روابط موضوعی را می‌توان به عنوان بازنمایی شخص از خود و دیگران و احساسات مرتبط با این بازنمایی‌ها تعریف کرد (خزائی و تمدن، ۱۳۹۳). به عبارت دیگر، روابط موضوعی را می‌توان ظرفیت افراد برای برقراری روابط انسانی که در سال‌های اول زندگی شکل می‌گیرد، تعریف کرد (کلی^۴، ۲۰۱۴). فیبرن^۵ یکی از نظریه‌پردازان روابط موضوعی معتقد است من در پی برقراری روابط با افراد واقعی و بیرونی است. اگر این روابط رضایت‌بخش باشند، کلیت من حفظ می‌شود، اما روابط فاقد ارضاکندگی، پیامدی مهم دارند و آن شکل‌گیری موضوع‌های درونی است برای جبران موضوع‌های برونی که در داخل شخصیت شکل می‌گیرد و در نتیجه هر گاه موضوعی دوپاره شود، من، نیز دوپاره می‌شود و این بخش‌های من در ستیز با یکدیگر خواهند بود. فیبرن و سایر نظریه‌پردازان روابط موضوعی معتقدند دو پاره‌سازی مکانیسم اصلی در ایجاد روابط موضوعی و تأثیرگذار در روابط بعدی است (عباسی و همکاران، ۱۴۰۰). اویسی، منیرپور و زرغام-حاجبی (۱۴۰۲) در تحقیقی با عنوان مدل قدرت ایگو بر اساس روابط موضوعی و نقش میانجی سازمان شخصیت در افراد متقاضی جراحی زیبایی سر و صورت نشان دادند روابط موضوعی دارای اثر مثبت و مستقیم بر سازمان شخصیت و قدرت ایگو است. همچنین، سازمان شخصیت دارای اثر مثبت و مستقیم بر قدرت ایگو می‌باشد. علاوه بر این، اثر غیرمستقیم روابط موضوعی بر قدرت ایگو برابر با ۰/۰۲۷ و معنادار می‌باشد. نیکوصفت و قره‌باغی (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان نقش تعدیل‌کننده واسطه‌ای توانمندی ایگو در رابطه بین روابط موضوعی و حالات هویت در دانشجویان نشان دادند روابط موضوعی و توانمندی ایگو می‌توانند حالات هویت را به صورت معنادار پیش‌بینی کنند. همچنین، نتایج رگرسیون سلسله مراتبی نشان داد که توانمندی ایگو می‌تواند واسطه رابطه بین روابط موضوعی و هویت پیشرفته باشد. علاوه بر این، توانمندی ایگو می‌تواند ارتباط بین رابطه موضوعی خودمیان‌بینی و هویت به تعویق افتاده را تعدیل کند. عینی، نریمانی، عطادخت، بشرپور و صادقی‌موحد (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان اثربخشی درمان شناختی-

^۴ Kelly^۵ Fairbairn^۱ Id, ego & superego^۲ Cyranaka^۳ Sant Clair

تحلیلی بر قدرت ایگو و روابط موضوعی افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی نشان دادند بعد از کنترل اثرات پیش‌آزمون بین میانگین نمرات پس‌آزمون دو گروه در هر دو متغیر قدرت ایگو و روابط موضوعی تفاوت معناداری وجود داشت.

در روانشناسی، احساس تنهایی^۱ حالتی است که در آن فرد، فقدان روابط با دیگران را ادراک یا تجربه می‌کند و شامل عناصر عمده و مهمی مانند احساس نامطلوب فقدان یا از دست دادن همدم، جنبه‌های ناراضی‌مند و منفی روابط از دست رفته و از دست دادن سطح کیفی روابط با دیگران است (گیرولد^۲، ۱۹۹۸؛ نقل از مروتی و یادگاری، ۱۳۹۸). بر اساس نظریه جامعه‌شناسان، احساس تنهایی در مرحله مقدماتی امری عادی است که در جامعه تجربه می‌شود و بر اثر نیروهای اجتماعی به طور مرتب دگرگون می‌شود و گذشته و حال به آن شکل می‌دهند. به طور کلی جامعه‌شناسان بر این عقیده‌اند که احساس تنهایی توسط اجتماع، شکل می‌گیرد، یعنی از کودکی منشأ گرفته و در بزرگی تقویت می‌شود (عائلی و تاجیک‌اسماعیلی، ۱۴۰۱). افرادی که احساس تنهایی می‌کنند به دلیل اینکه با انتظارات و پیش‌بینی‌های منفی وارد گفتگو می‌شوند و همچنین به دلیل نداشتن مهارت‌های اجتماعی لازم، در برقراری و حفظ روابط دوستانه و صمیمانه شکست می‌خورند. این افراد در روابط اجتماعی مضطرب و خودآگاه و نسبت به طرد شدن حساس هستند (عیسی‌نژاد و باقری، ۲۰۱۸).

میکائیلی و مرادی‌کلارده (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان نقش قدرت ایگو و دشواری تنظیم هیجان در پیش‌بینی رفتار خود آسیمی بدون قصد خودکشی در دانش‌آموزان نشان دادند رفتارهای خودآسیمی با مولفه‌های امید، اراده، شایستگی و هدف از قدرت ایگو رابطه منفی معنادار و با مولفه‌های عدم پذیرش، دشواری در مهار و فقدان آگاهی هیجانی از دشواری تنظیم هیجان رابطه مثبت و معنادار دارد. همچنین مولفه‌های امید، شایستگی و هدف از قدرت ایگو و مولفه از دشواری در مهار از دشواری تنظیم هیجان توانستند رفتارهای خودآسیمی را به صورت معنادار پیش‌بینی نمایند. منصوری‌نژاد، عبدالهی، محمودی، عبدالرسولی و زرگر (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه احساس تنهایی اجتماعی و عاطفی، ترس از ارزیابی منفی، سرکوب فکر و ذهن آگاهی با میانجی‌گری خود

پنهانی نشان دادند شاخص‌های برانزنگی مدل حاکی از برانزنگی خوب مدل پیشنهادی است. همه اثرات غیرمستقیم ترس از ارزیابی منفی با ذهن آگاهی و سرکوب فکر با میانجی‌گری خود پنهانی و همچنین احساس تنهایی اجتماعی و عاطفی با ذهن آگاهی و سرکوب فکر با میانجی‌گری خود پنهانی معنی‌دار شدند. آب‌یارحسینی، منیرپور و میرزاحسینی (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان مدل ساختاری احساس تنهایی بر اساس روابط موضوعی و کیفیت ارتباط والد-کودک در افراد با گرایش شخصیت مرزی: نقش میانجی خودشیفتگی نشان دادند مدل ساختاری احساس تنهایی بر اساس کیفیت روابط والد-کودک، روابط موضوعی با میانجی‌گری خودشیفتگی از برازش مطلوب برخوردار است و بیان‌گر این می‌باشد که کیفیت روابط والد-کودک، روابط موضوعی و خودشیفتگی ۶۴ درصد از واریانس احساس تنهایی را در افراد با گرایش شخصیت مرزی تبیین می‌کند. بنابراین به نظر می‌رسد، احساس تنهایی بر اساس مؤلفه‌ی درون‌فردی روابط موضوعی اولیه و مؤلفه‌ی بین‌فردی کیفیت ارتباط با والدین هم به طور مستقیم و هم با میانجی‌گری خودشیفتگی قابل تبیین است. پادمانابهانونی و پرتوریوس^۳ (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان رابطه‌ی تنهایی-رضایت از زندگی: نقش واسطه‌ای ناامیدی، افسردگی، ایگو و تاب‌آوری در میان بزرگسالان جوان در آفریقای جنوبی نشان دادند ایگو، واسطه ارتباط بین همه شاخص‌های منفی بهزیستی روانشناختی و رضایت از زندگی است. این یافته‌ها نشان داد که مداخلات بهداشت روانی که انعطاف‌پذیری ایگو را تقویت می‌کنند و تنهایی را هدف قرار می‌دهند، ممکن است به مقابله با پیامدهای سلامت روان کووید-۱۹ کمک کنند. توپالوگلو^۴ (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان بررسی پیش‌بینی‌پذیری سطوح تنهایی دانشجویان با متغیرهای مختلف نشان داد احساس درک شدن باعث آرامش افراد می‌شود. مؤثرترین راه در برابر مشکلات ارتباطی، تنهایی و بیگانگی که دنیای معاصر به ارمغان می‌آورد این است که مردم سعی می‌کنند یکدیگر را درک کنند. مؤثرترین راه برای درک یک شخص، قرار دادن خود به جای کسی و تلاش برای درک احساسات و افکار او از طریق همدلی است. بنابراین می‌توان گفت نیرومندی و قدرت ایگو و نحوه به‌کارگیری مکانیسم‌های دفاعی در برابر رویدادها و

^۳ Padmanabhanunni & Pretorius

^۴ Topaloglu

^۱ Loneliness

^۲ Gierveld

مشغول به تحصیل بودند، تشکیل شده است که تعداد ۱۰۳۴ دانشجو بودند و روش نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده بوده است؛ در این راستا حجم نمونه بر اساس فرمول برآورد حجم نمونه کلانین ۳۸۷ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند.

ابزارها

سیاهه قدرت ایگو: سیاهه روان‌شناختی قدرت ایگو توسط مارک استروم، سایینو، تورنر و برمن (۱۹۹۷) ساخته شده است که ۸ نقطه قدرت ایگو (امید، خواسته، هدف، شایستگی، وفاداری، عشق، مراقبت و خرد) را می‌سنجد و دارای ۶۴ سوال است. در تحقیق حاضر از فرم کوتاه ۲۴ سوالی استفاده شده است. پاسخ دهی به سوالات مطابق (اصلاً با من مطابق نیست، کمی با من مطابق نیست، نظری ندارم، کمی با من مطابق است، کاملاً با من مطابق است) می‌باشد که به ترتیب نمره ۱-۲-۳-۴-۵ به آنها تعلق می‌گیرد. در این پرسشنامه سوالات ۴، ۶، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۲۱، ۲۲ و ۲۳ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. در این پرسشنامه بالاترین نمره‌ای که فرد می‌تواند اخذ نماید برابر ۱۱۵ و پایین‌ترین نمره ۲۳ می‌باشد. اخذ نمره نزدیک به ۱۱۵ نشان دهنده سطح قدرت بالای ایگو و اخذ نمره نزدیک به ۲۳ نشان دهنده قدرت پایین ایگو می‌باشد. نمره هریک از خرده مقیاس‌ها نیز با جمع امتیاز سوالات هریک از خرده مقیاس‌ها صورت می‌گیرد. روایی پرسشنامه با استفاده از روش روایی صوری مورد تایید اساتید راهنمای گروه روان‌شناسی قرار گرفت. مارک استروم و همکاران (۱۹۹۷) پایایی پرسشنامه را با استفاده از روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، را ۰/۶۸ گزارش کردند. الطافی (۱۳۸۸) نیز آلفای کرونباخ سیاهه را بر روی نمونه ایرانی ۰/۹۱ و پایایی دو نیمه‌سازی مقیاس را ۰/۷۷ گزارش کرد.

پرسشنامه روابط موضوعی: پرسشنامه روابط موضوعی توسط بل (۱۹۹۵) توسعه داده شده است. این مقیاس دارای ۴۵ سوال با پاسخ‌دهی به صورت درست نادرست است که روابط موضوعی را در قالب ۴ خرده مقیاس دلبستگی نایمن، بیگانگی، بی‌کفایتی اجتماعی و خودمحوری می‌سنجد. بل (۱۹۹۵) ضرایب اعتبار بازآزمایی چهار هفته‌ای زیرمقیاس‌های آن را ۰/۵۸ تا ۰/۹۰ و همسانی درونی آن‌ها را ۰/۷۸ تا ۰/۹۰ گزارش کرده است. روایی پرسشنامه با استفاده از روش روایی صوری مورد تایید اساتید راهنمای گروه

در زمان تجربه هیجانات ناخوشایند، از جمله عوامل مرتبط با انجام و تداوم رفتار خود آسپیی است. بر اساس مباحث مطرح شده و با توجه به در دسترس نبودن داده‌های مرتبط در این زمینه، در پژوهش حاضر بر آنیم که به پیش‌بینی مدل ساختاری پیش‌بینی قدرت ایگو بر اساس روابط موضوعی و احساس تنهایی بپردازیم. بنابراین، از آنجا که در سال‌های اخیر، احساس تنهایی به عنوان یکی از موضوعات مهم روانشناختی و اجتماعی در تمام جوامع و گروه‌ها و به طور خاص در میان جوانان مطرح شده است (خصوصاً در جامعه ایران که در حال گذار به سمت فردگرایی است و این به نوبه خود موجب افزایش فردیت و احساس تنهایی در جوانان می‌شود)، همچنین با توجه به تأثیر و اهمیتی که برقراری یک رابطه مثبت و مطلوب با دوستان و همکلاسی‌ها در این زمینه دارد، پژوهش حاضر بر آن است تا بر اساس رابطه‌ی بین روابط موضوعی و احساس تنهایی از طریق متغیر میانجی قدرت ایگو، یک مدل ساختاری طراحی و مورد بررسی قرار دهد. با توجه به مطالب فوق فرضیه‌های زیر مطرح می‌شود:

۱. قدرت ایگو می‌تواند بر روابط موضوعی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم نقش داشته باشد.
۲. قدرت ایگو می‌تواند بر احساس تنهایی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم نقش داشته باشد.
۳. روابط موضوعی اثر مستقیم و مثبت بر قدرت ایگو دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم دارد.
۴. روابط موضوعی اثر مستقیم و مثبت بر احساس تنهایی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم دارد.
۵. روابط موضوعی از طریق قدرت ایگو اثر غیرمستقیم مثبت بر احساس تنهایی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم دارد.
۶. مدل پیشنهادی روابط علی بین متغیرهای قدرت ایگو، روابط موضوعی و احساس تنهایی، از برازش قابل قبولی برخوردار است.

روش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و از لحاظ هدف، کاربردی است. در این پژوهش متغیر وابسته «روابط موضوعی»، متغیر مستقل «احساس تنهایی» و متغیر میانجی، قدرت ایگو می‌باشد. جامعه پژوهش از دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ که در مقطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری

روان‌شناسی قرار گرفت. مسگریان و همکاران (۱۳۹۶) اعتبار عوامل مقیاس را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۷۷ تا ۰/۶۶، با استفاده از ضریب اعتبار دونیمه کردن ۰/۷۷ تا ۰/۶۰ و با استفاده از تتای ترتیبی کل مقیاس ۰/۸۶ به دست آوردند.

پرسشنامه احساس تنهایی: پرسشنامه

احساس تنهایی توسط راسل و پیلوا و کورتونا در سال (۱۹۸۰) ساخته شد که شامل ۲۰ سوال و به صورت ۴ گزینه‌ای، ۱۰ جمله منفی و ۱۰ جمله مثبت است. در این پرسشنامه هرگز امتیاز (۱)، به ندرت امتیاز (۲)، گاهی امتیاز (۳) و همیشه امتیاز (۴) دارد، ولی امتیاز سوالات ۱، ۵، ۶، ۹، ۱۵، ۱۶، ۱۹، ۲۰ برعکس است. یعنی هرگز (۴)، به ندرت (۳)، گاهی (۲) و همیشه امتیاز (۱) را دارد. دامنه نمره‌ها بین ۲۰ (حداقل) و ۸۰ (حداکثر) است. بنابراین میانگین نمره ۵۰ است. نمره بالاتر از میانگین بیانگر شدت بیشتر تنهایی است. روایی پرسشنامه با استفاده از روش روایی صوری مورد تایید اساتید راهنمای گروه روان‌شناسی قرار گرفت. پایایی این آزمون در نسخه جدید تجدید نظر شده ۷۸٪ گزارش شد. پایایی آزمون به روش بازآزمایی توسط راسل، پیلوا و فرگوسن (۱۹۷۸) ۸۹٪ گزارش شده است. این مقیاس توسط شکرکن و میردیکوند ترجمه و پس از اجرای مقدماتی و اصلاحات به کار گرفته شد (نادری و حق‌شناس، ۱۳۸۸).

پس از کسب مجوزهای لازم از دفتر ارتباط با صنعت دانشگاه آزاد واحد قم و مشخص شدن اعضای نمونه که

شامل دانشجویان دانشگاه آزاد واحد قم می‌شد به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و هماهنگی با مسئولین ذیربط، طبق برنامه‌ریزی قبلی، محقق پس از حضور در محیط دانشگاه و دیدار با اعضای نمونه راجع به پرسشنامه‌ها و دلایل انتخاب آنها در نمونه، راجع به نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها و زمان تحویل آنها به محقق توضیحات لازم ارائه گردید و پس از طی این مرحله پرسشنامه‌ها جمع‌آوری گردید و به مرحله تجزیه و تحلیل رسید.

معیارهای ورود به مطالعه حاضر، عبارت بودند از: ۱. اشتغال به تحصیل در زمان جمع‌آوری داده‌ها، ۲. تمایل به همکاری، ۳. اشتغال به تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم پزشکی قم. معیارهای خروج از مطالعه حاضر، عبارتند از: ۱. میهمان بودن دانشجویان در هنگام اجرای پایان‌نامه، ۲. سابقه مشروطی، ۳. عدم تمایل به ادامه پژوهش.

در توصیف داده‌ها از میانگین و انحراف معیار متغیرهای اصلی و جداول فراوانی و درصد مشخصات دموگرافیک استفاده شد. در راستای آزمون فرضیه‌های اصلی تحقیق از الگوییابی معادلات ساختاری با بهره‌گیری از نرم‌افزار LISREL و تعیین شاخص‌های مجذور کای استفاده شد.

یافته‌ها

در این بخش، ابتدا به توصیف آماری داده‌های تحقیق می‌پردازیم:

جدول ۱. توزیع فراوانی گروه نمونه بر اساس جنسیت

نمونه شرکت کننده در پژوهش		جنسیت
فراوانی	درصد	
۱۸۹	۴۸/۸۴	مرد
۱۹۸	۵۱/۱۶	زن
۳۸۷	۱۰۰	مجموع

با توجه به نتایج جدول ۱، ۳۸۷ نفر از دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم در پژوهش حاضر، شرکت نمودند که از این بین، ۱۸۹ نفر مرد معادل ۴۸/۸۴ درصد و

۱۹۸ نفر زن معادل ۵۱/۱۶ درصد بودند که نتایج حاکی از بالا بودن آمار دانشجویان زن شرکت کننده در تحقیق حاضر را دارد.

جدول ۲. سطح معنی‌داری آزمون کولموگروف اسمیرنوف شاخص‌ها

شاخص‌ها	Sig سطح معناداری	مقدار آماره‌ی آزمون	نتیجه آزمون نرمالیت
قدرت ایگو	۱/۵۴	۰/۰۹۵	نرمال
روابط موضوعی	۱/۲۵۶	۰/۱۲۴	نرمال
احساس تنهایی	۱/۳۱	۰/۰۸۶	نرمال

مطالبی نتایج جدول شماره ۲، سطح معناداری به دست آمده برای تمامی متغیرها بزرگتر از ۰/۰۵ به دست آمده است؛ لذا می‌توان نتیجه گرفت که توزیع داده‌های تمامی متغیرها نرمال می‌باشد.

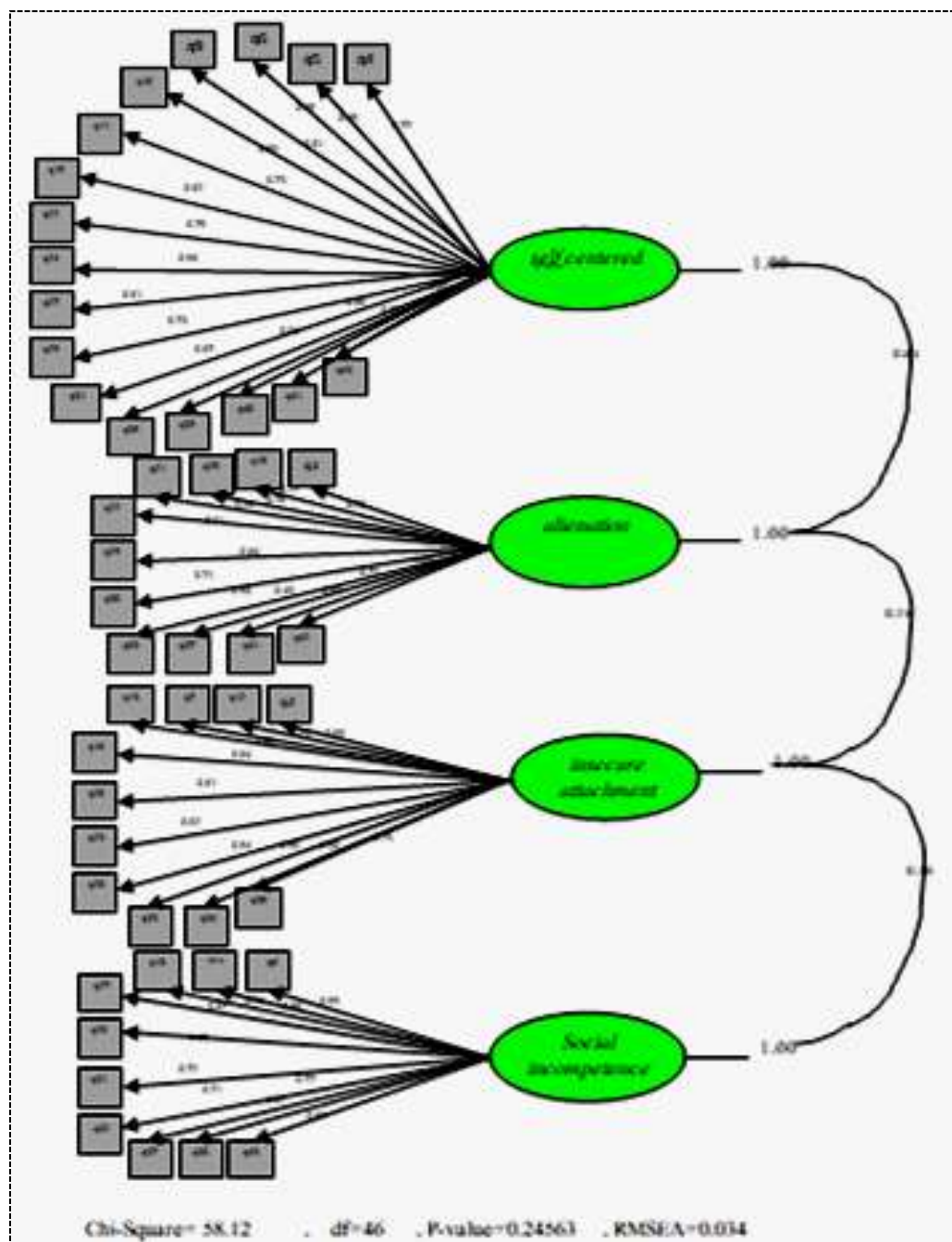
جدول ۳. نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون

متغیرها	قدرت ایگو	روابط موضوعی	احساس تنهایی
قدرت ایگو	۱	$r=0/785$ $sig=0/000$	$r=0/534$ $sig=0/000$
روابط موضوعی	$r=0/785$ $sig=0/000$	۱	$r=0/486$ $sig=0/000$
احساس تنهایی	$r=0/534$ $sig=0/000$	$r=0/486$ $sig=0/000$	۱

مطابق نتایج جدول شماره ۳، سطح معناداری آزمون برای روابط بین متغیرهای تحقیق کمتر از ۰/۰۵ است ($sig=0/05$)، لذا ارتباط معنادار متغیرها در سطح اطمینان ۹۵٪ تأیید می‌شود. همبستگی بین قدرت ایگو و روابط موضوعی ($r=0/785$) و $sig=0/000$ بالاتر از سایر روابط و رابطه‌ی همبستگی بین احساس تنهایی و روابط موضوعی ($r=0/486$ و $sig=0/000$) از سایر روابط همبستگی کمتر است.

جدول ۴. شاخص‌های برازش

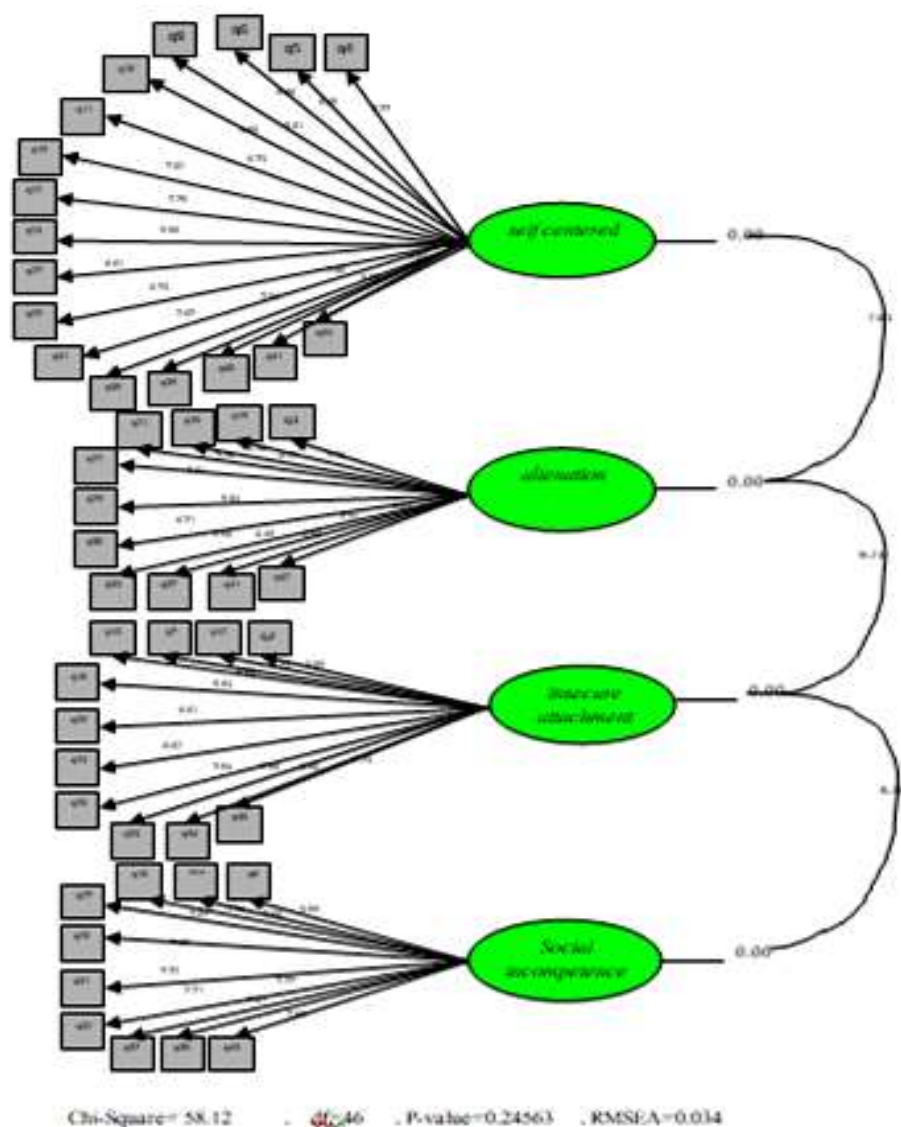
علامت اختصاری	نام کامل برازش	مفهوم	مقدار قابل قبول
RMSEA	Root Mean Square Error of Approximation(RMSEA)	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	$<0/080$
CMIN/DF	-	شاخص بهنجار نسبی	۳
GFI	Goodness of fit	شاخص نیکویی برازش	$>0/090$
AGFI	Adjusted Goodness of Fit	شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته	$>0/090$
SRMR	Standardized Root Mean Square Residual	ریشه میانگین توان دوم خطای استاندارد شده	$<0/080$
NFI	Normed Fit Index	شاخص برازش نرمال شده	$>0/090$
NNFI	Non- Normed Fit Index	شاخص برازش غیر نرمال شده	$>0/090$
IFI	Incremental Fit Index	شاخص برازش افزایشی	$>0/090$

شکل ۱. تحلیل عاملی تأییدی روابط موضوعی (ضریب استاندارد)

می‌باشد. برای تشخیص معنادار بودن هر کدام از بارهای عاملی می‌بایست به شکل شماره ۲ مراجعه نمود.

همان‌طور که در شکل شماره ۱ مشاهده می‌شود، بار عاملی تمامی مولفه‌ها در ابعاد مربوطه بالاتر از ۰/۳ و مطلوب

شکل ۲. تحلیل عاملی تأییدی روابط موضوعی (عدد معناداری)

عدد معناداری بالاتر از ۱/۹۶ برای تمامی مولفه‌ها در شکل بالا نشان دهنده‌ی همبستگی‌های معنادار است. همچنین همبستگی بین چهار بعد روابط موضوعی معنا دارند.

در جدول شماره ۵ کلیه‌ی شاخص‌های برازش آورده شده است.

جدول ۵. شاخص‌های برازش مدل روابط موضوعی

علامت اختصاری	نام کامل برازش	مفهوم	برازش مدل	نتیجه
RMSEA	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	مقدار استاندارد	۰/۰۳۴	مطلوب
CMIN/DF	شاخص بهنجار نسبی	<۰/۰۸۰	۱/۰۸	مطلوب
GFI	شاخص نیکویی برازش	۳	۰/۹۴	مطلوب
AGFI	شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته	>=۰/۰۹۰	۰/۹۱	مطلوب
SRMR	ریشه میانگین توان دوم خطای استاندارد شده	>=۰/۰۹۰	۰/۰۴۶	مطلوب

NFI	شاخص برازش نرمال شده	< 0.080	۰/۹۶	مطلوب
NNFI	شاخص برازش غیر نرمال شده	≥ 0.090	۱/۰۰	مطلوب
IFI	شاخص برازش افزایشی	≥ 0.090	۱/۰۰	مطلوب
CFI	شاخص‌های برازش مقایسه‌ای	≥ 0.090	۱/۰۰	مطلوب

با توجه به جدول شماره ۵، مقدار (CMIN/DF)

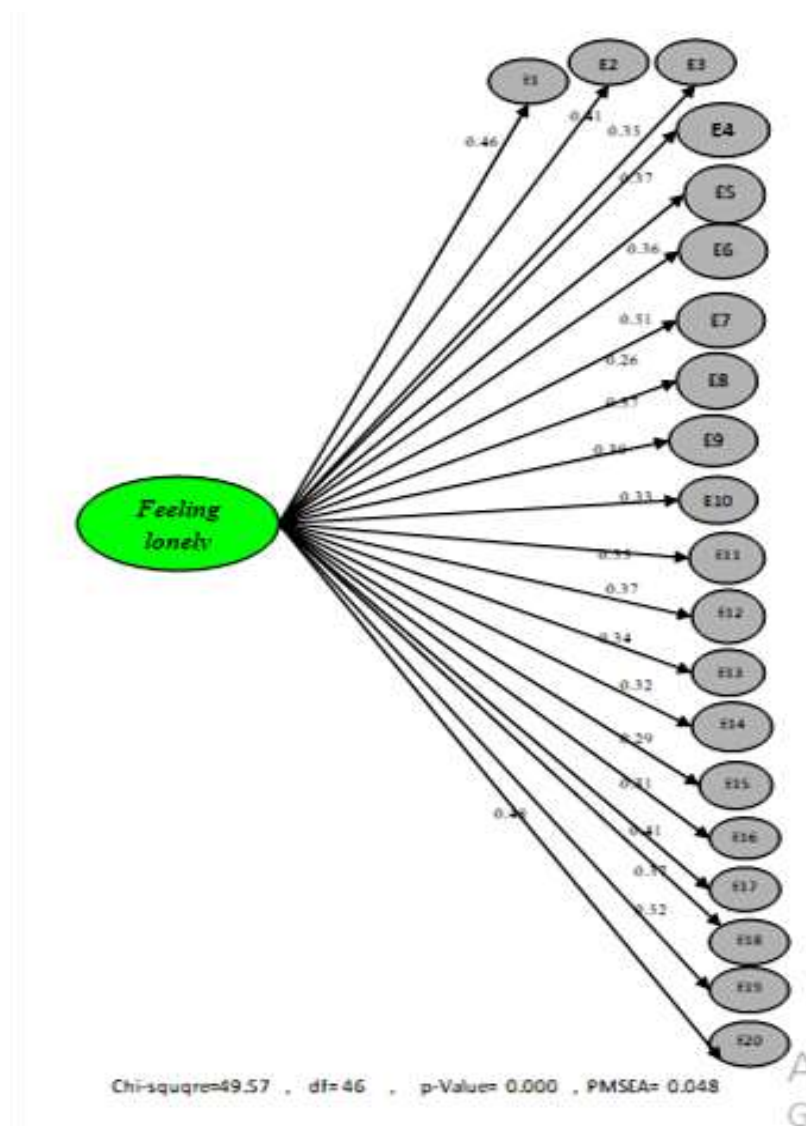
۱/۰۸ می‌باشد. شاخص RMSEA میانگین مجذور

خطاهای مدل است (۰/۰۳۴). شاخص AGFI در محدوده‌ی

قابل قبول قرار گرفته است که به دلیل مناسب بودن تمام

شاخص‌های برازش تطبیقی افزایشی، در مجموع می‌توان

گفت مدل از برازش مناسبی برخوردار است.

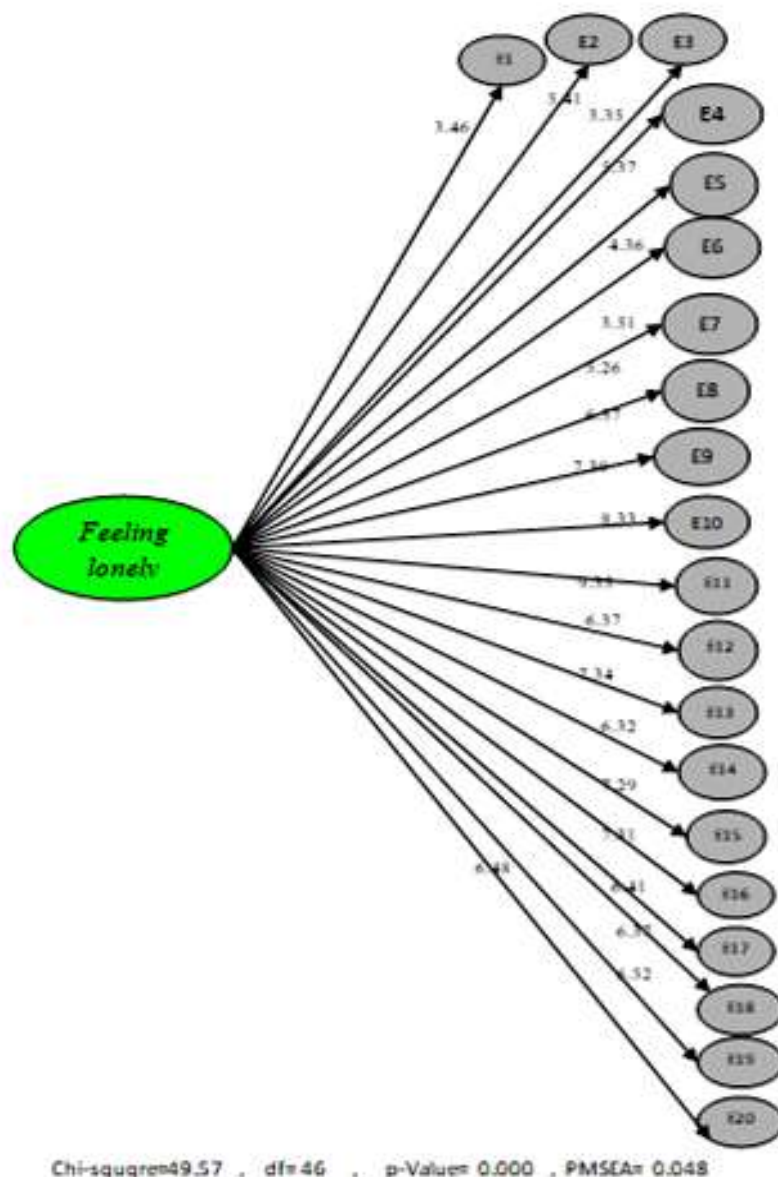
شکل ۳. تحلیل عاملی تأییدی احساس تنهایی (ضریب استاندارد)

و مطلوب می‌باشد. برای تشخیص معنادار بودن هر کدام از

بارهای عاملی می‌بایست به شکل شماره ۴ مراجعه نمود.

همان‌طور که در شکل شماره ۳ مشاهده می‌شود، بار

عاملی تمامی گویه‌ها در احساس تنهایی مربوطه بالاتر از ۰/۳

شکل ۴. تحلیل عاملی تأییدی احساس تنهایی (عدد معناداری)

عدد معناداری بالاتر از ۱/۹۶ برای تمامی مولفه‌ها در شکل بالا نشان دهنده‌ی همبستگی‌های معنادار است. در جدول شماره ۶ کلیه‌ی شاخص‌های برازش آورده شده است.

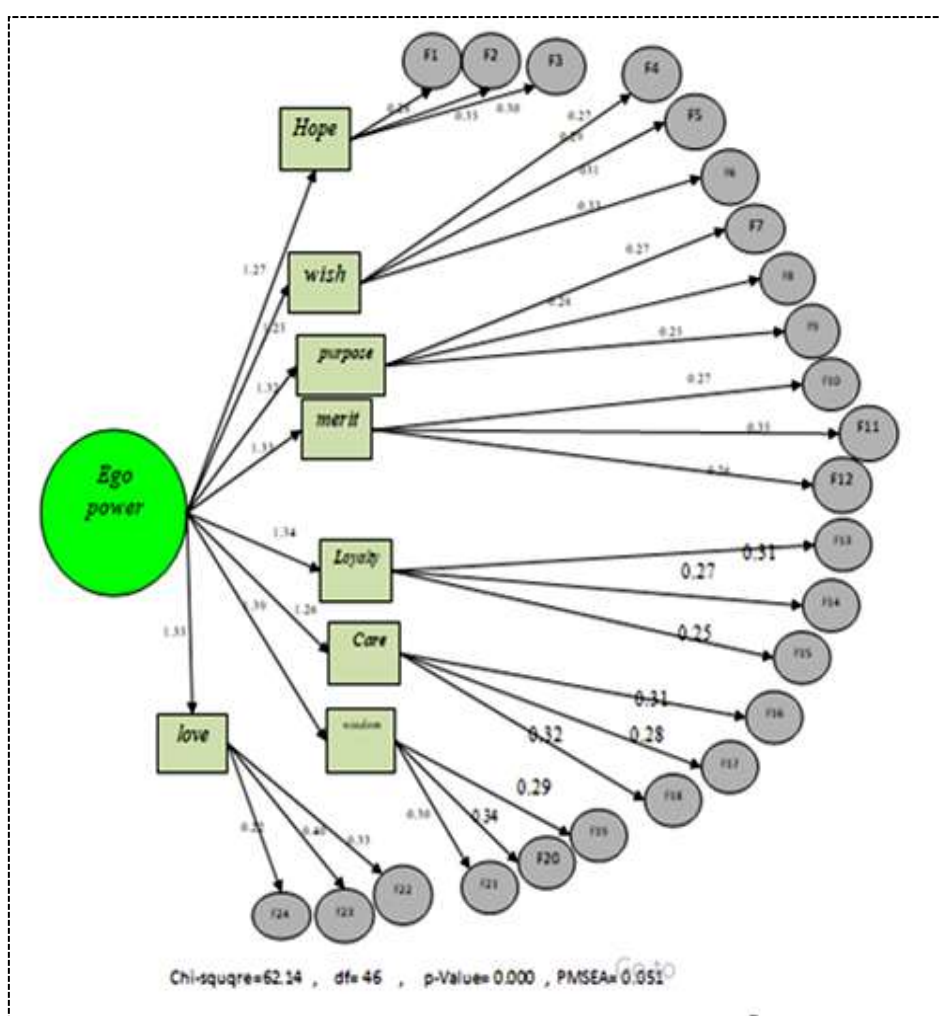
جدول ۶. شاخص‌های برازش مدل احساس تنهایی

علامت اختصاری	نام کامل برازش	مفهوم	برازش مدل	نتیجه
RMSEA	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	مقدار استاندارد	۰/۰۴۸	مطلوب
CMIN/DF	شاخص بهنجار نسبی	$< ۰/۰۸۰$	۱/۲۴	مطلوب
GFI	شاخص نیکویی برازش	۳	۰/۹۳	مطلوب
AGFI	شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته	$\geq ۰/۰۹۰$	۰/۹۱	مطلوب

SRMR	ریشه میانگین توان دوم خطای استاندارد شده	≥ 0.090	0.056	مطلوب
NFI	شاخص برازش نرمال شده	< 0.080	0.96	مطلوب
NNFI	شاخص برازش غیر نرمال شده	≥ 0.090	1.00	مطلوب
IFI	شاخص برازش افزایشی	≥ 0.090	1.00	مطلوب
CFI	شاخص‌های برازش مقایسه‌ای	≥ 0.090	1.00	مطلوب

قابل قبول قرار گرفته است که به دلیل مناسب بودن تمام شاخص‌های برازش تطبیقی افزایشی، در مجموع می‌توان گفت مدل از برازش مناسبی برخوردار است.

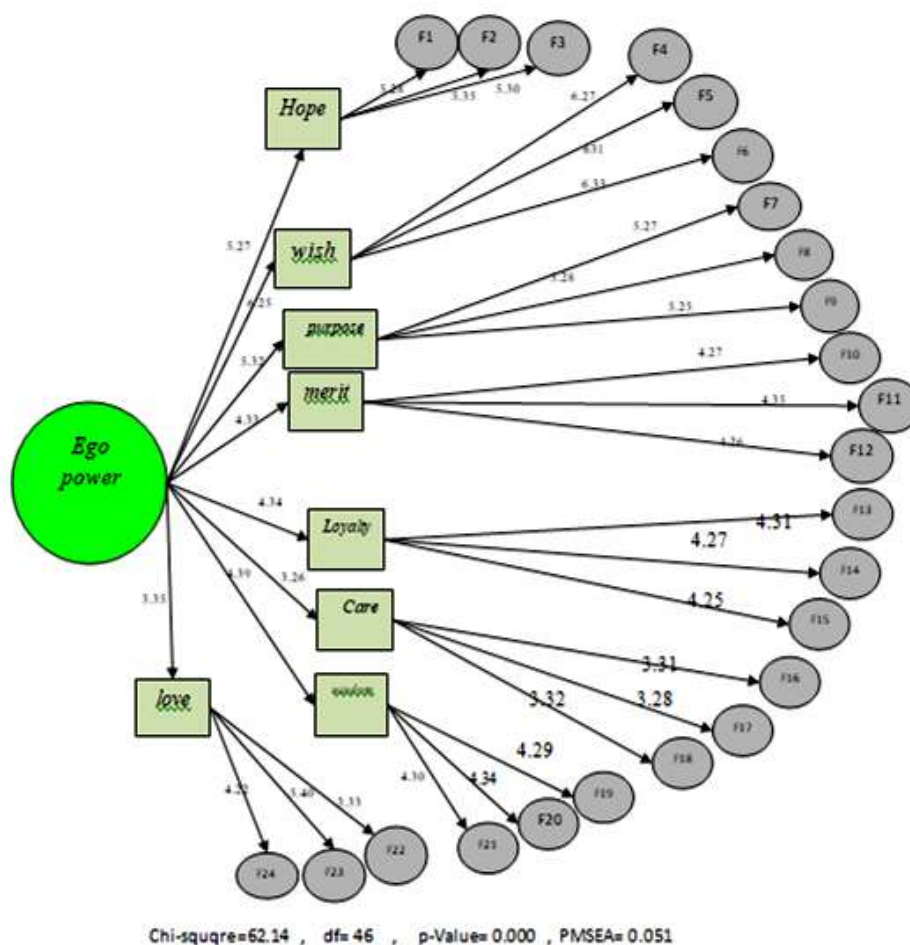
با توجه به جدول شماره ۶، مقدار (CMIN/DF) ۱/۲۴ می‌باشد. شاخص RMSEA میانگین مجذور خطاهای مدل است (۰/۰۴۸). شاخص AGFI در محدوده‌ی

شکل ۵. تحلیل عاملی تأییدی قدرت ایگو (ضریب استاندارد)

مطلوب می‌باشد. برای تشخیص معنادار بودن هر کدام از بارهای عاملی می‌بایست به شکل شماره ۶ مراجعه نمود.

همان‌طور که در شکل شماره ۵ مشاهده می‌شود، بار تمامی گویه‌ها در قدرت ایگو مربوطه بالاتر از ۰/۳ و

شکل ۶. تحلیل عاملی تأییدی قدرت ایگو (عدد معناداری)

عدد معناداری بالاتر از ۱/۹۶ برای تمامی مولفه‌ها در

شکل بالا نشان دهنده‌ی همبستگی‌های معنادار است. در

جدول شماره ۷ کلیه‌ی شاخص‌های برازش آورده شده است.

جدول ۷. شاخص‌های برازش مدل قدرت ایگو

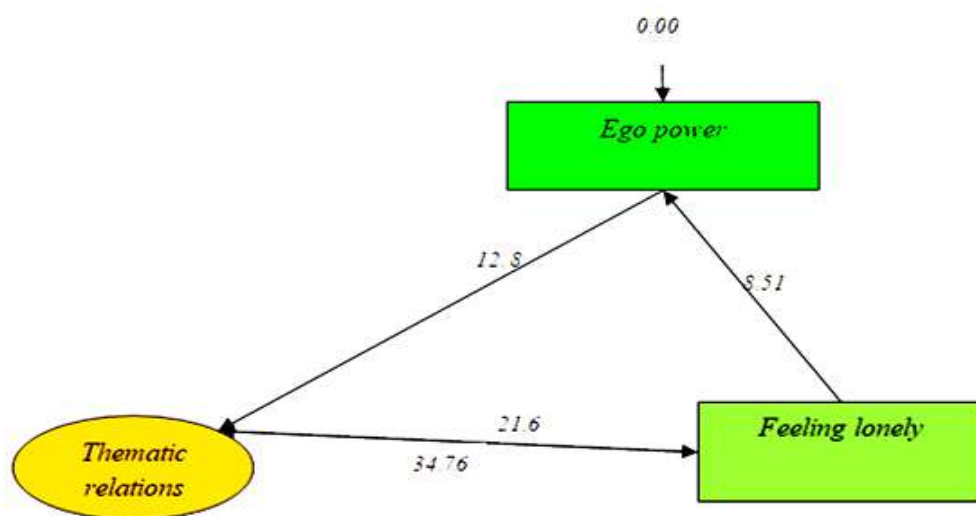
علامت اختصاری	نام کامل برازش	مفهوم	برآزش مدل	نتیجه
RMSEA	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	مقدار استاندارد	۰/۰۵۱	مطلوب
CMIN/DF	شاخص بهنجار نسبی	<۰/۰۸۰	۱/۳۷	مطلوب
GFI	شاخص نیکویی برازش	۳	۰/۹۵	مطلوب
AGFI	شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته	>=۰/۰۹۰	۰/۹۱	مطلوب
SRMR	ریشه میانگین توان دوم خطای استاندارد شده	>=۰/۰۹۰	۰/۰۶۷	مطلوب
NFI	شاخص برازش نرمال شده	<۰/۰۸۰	۰/۹۶	مطلوب
NNFI	شاخص برازش غیرنرمال شده	>=۰/۰۹۰	۱/۰۰	مطلوب
IFI	شاخص برازش افزایشی	>=۰/۰۹۰	۱/۰۰	مطلوب
CFI	شاخص‌های برازش مقایسه‌ای	>=۰/۰۹۰	۱/۰۰	مطلوب

قابل قبول قرار گرفته است که به دلیل مناسب بودن تمام شاخص‌های برازش تطبیقی افزایشی، در مجموع می‌توان گفت مدل از برازش مناسبی برخوردار است.

با توجه به جدول شماره ۷، مقدار (CMIN/DF) ۱/۳۷ می‌باشد. شاخص RMSEA میانگین مجذور خطاهای مدل است (۰/۰۵۱). شاخص AGFI در محدوده‌ی

جدول ۸. مقادیر روایی و پایایی متغیرهای تحقیق

متغیرها	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (CR)	AVE
روابط موضوعی	۰/۸۷۵	۰/۸۵۱	۰/۷۹۱
احساس تنهایی	۰/۹۵۶	۰/۸۹۶	۰/۷۵۶
قدرت ایگو	۰/۸۲۴	۰/۹۴۶	۰/۶۴۹

Chi-square=3.89 , df= 2 , p-Value=0.000 , PMSEA= 0.021

شکل ۷. مدل معادلات ساختاری (با عدد معنی‌داری)

طبق اعداد معنی‌داری شکل شماره ۷، اثر احساس تنهایی بر روابط موضوعی (۲۱/۶)، اثر روابط موضوعی بر احساس تنهایی (۳۴/۷۶)، اثر احساس تنهایی بر قدرت ایگو (۸/۵۱) و اثر روابط موضوعی بر قدرت ایگو (۱۲/۸) به دلیل بیشتر بودن قدر مطلق عدد معنی‌داری از میزان ۱/۹۶ در سطح اطمینان ۹۵ درصد تایید شد. برای بررسی تناسب مدل ساختاری، شاخص‌های برازش در جدول شماره ۹ آورده شده است.

جدول ۹. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

علامت اختصاری	نام کامل برازش	مفهوم	برازش مدل	نتیجه
RMSEA	ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	مقدار استاندارد	۰/۰۲۱	مطلوب
CMIN/DF	شاخص بهنجار نسبی	< ۰/۰۸۰	۱/۴۵	مطلوب
GFI	شاخص نیکویی برازش	۳	۰/۹۴	مطلوب
AGFI	شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته	>= ۰/۰۹۰	۰/۹۰	مطلوب
SRMR	ریشه میانگین توان دوم خطای استاندارد شده	>= ۰/۰۹۰	۰/۰۴۴	مطلوب
NFI	شاخص برازش نرمال شده	< ۰/۰۸۰	۰/۹۵	مطلوب
NNFI	شاخص برازش غیر نرمال شده	>= ۰/۰۹۰	۰/۹۸	مطلوب
IFI	شاخص برازش افزایشی	>= ۰/۰۹۰	۰/۹۷	مطلوب

CFI	شاخص‌های برازش مقایسه‌ای	≥ 0.90	۰/۹۷	مطلوب
-----	--------------------------	-------------	------	-------

با توجه به جدول شماره ۹، مقدار (CMIN/DF) ۱/۴۵ می‌باشد. شاخص RMSEA میانگین مجذور خطاهای مدل است (۰/۰۲۱). شاخص AGFI در محدوده‌ی قابل قبول قرار گرفته است که به دلیل مناسب بودن تمام شاخص‌های برازش تطبیقی افزایشی، در مجموع می‌توان گفت مدل از برازش مناسبی برخوردار است. نتایج مربوط به مدل ساختاری در جدول شماره ۱۰ آمده است.

جدول ۱۰. نتایج آزمون مدل ساختاری

روابط	ضریب استاندارد	عدد معنی‌داری	پذیرش یا رد
قدرت ایگو بر احساس تنهایی	۰/۵۴	۳/۵۴	پذیرش
روابط موضوعی بر قدرت ایگو	۰/۶۳	۶/۱۵	پذیرش
روابط موضوعی بر احساس تنهایی	۰/۶۵	۴/۵۸	پذیرش

نتیجه‌گیری و بحث

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین روابط موضوعی و احساس تنهایی با میانجی‌گری قدرت ایگو در دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم پزشکی قم انجام شد. نتایج نشان داد اثر میانجی‌گری قدرت ایگو، در ارتباط با روابط موضوعی و احساس تنهایی مثبت و معنی‌دار است. نتیجه به دست آمده با نتایج حاصل از تحقیق نیکوصفت و قره‌باغی (۱۳۹۹) که نشان دادند بین روابط موضوعی و توانمندی ایگو رابطه مثبت وجود دارد و همچنین با نتایج پژوهش عینی و همکاران (۱۳۹۷) که نشان دادند بین قدرت ایگو و روابط موضوعی رابطه مثبت وجود دارد، همخوانی دارد. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت، آسیب به سازمان شخصیت و در نتیجه قدرت ایگو می‌تواند دنیای درونی دانشجویان را ناپایدار و متزلزل کند، زیرا آنها همیشه می‌ترسند مسیر زندگی آنها در معرض تهدید قرار گیرد. در نتیجه، آنها درگیر از دست دادن احساس امنیت، درماندگی، شک و تردید به خود و عدم کارآمدی خود هستند. به منظور تقویت و تقویت روابط خود، دائماً به هر کسی که در دسترس است می‌چسبند و احساس انزوا و تنهایی، وحشت می‌کنند و به راحتی احساس افسردگی، درماندگی و درماندگی می‌کنند. همچنین، نتایج نشان داد با توجه به ضریب استاندارد بالای اثر قدرت ایگو بر روابط موضوعی و همچنین مقدار قدر مطلق عدد معناداری این رابطه، اثر مثبت و معنادار قدرت ایگو بر روابط موضوعی تأیید شده است و مطابق ضریب تعیین محاسبه شده، نزدیک به ۴۶ درصد از تغییرات روابط موضوعی توسط قدرت ایگو تبیین شده است. این یافته با نتایج قره‌باغی (۱۳۹۹) که نشان دادند بین روابط موضوعی و توانمندی ایگو رابطه مثبت وجود دارد و همچنین با نتایج پژوهش عینی و همکاران (۱۳۹۷) که نشان دادند بین قدرت ایگو و روابط موضوعی رابطه مثبت وجود دارد، همخوانی دارد. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت، کسانی که واجد رابطه موضوعی هستند و ایگوی توانمند دارند به احتمال کمتری مشکلات احساسی خواهند داشت. علاوه بر این، توانمندی ایگو می‌تواند واسطه رابطه بین روابط موضوعی و احساس تنهایی باشد. به

دوران کودکی و تأثیرات آن بر ادراک فرد از خود و روابطش با دیگران تأکید می‌کنند و احساس تنهایی را نتیجه درونی‌سازی روابط اولیه‌ای می‌دانند که قدرت ایگو را تشکیل می‌دهد. نتایج به دست آمده همچنین نشان داد با توجه به ضریب استاندارد بالای اثر قدرت ایگو بر احساس تنهایی و همچنین مقدار قدر مطلق عدد معناداری این رابطه، اثر مثبت و معنادار قدرت ایگو بر احساس تنهایی تأیید شده است و مطابق ضریب تعیین محاسبه شده، نزدیک به ۲۹ درصد از تغییرات احساس تنهایی توسط قدرت ایگو تبیین می‌شود. این یافته با نتایج پژوهش پادمانابهانونی و پرتوریوس (۲۰۲۱) که نشان دادند بین قدرت ایگو و احساس تنهایی رابطه مثبت وجود دارد، همخوانی دارد. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت، احساس تنهایی در افرادی که منجر به قدرت ایگوی ضعیف می‌شود با تجارب آسیب‌زا در دوران کودکی مانند سوءاستفاده‌های جسمی و جنسی و سابقه‌ی جدایی یا از دست دادن والدین مرتبط است. بنابراین، در چنین حالتی بافت خانوادگی در اینکه تجربه‌ی روابط موضوعی افراد با حوادث آسیب‌زا همراه باشد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. زندگی با والدین آسیب‌زا که حضورشان پر از تزیق درد، مسامحه، بدرفتاری جسمی و جنسی است، افراد را مستعد احساس تنهایی و همین‌طور ایگوی شکننده با قدرت ضعیف می‌کند. نتایج همچنین نشان داد روابط موضوعی بر قدرت ایگو اثر مثبت و معناداری دارد و مطابق ضریب تعیین محاسبه شده، نزدیک به ۴۰ درصد از تغییرات قدرت ایگو توسط روابط موضوعی تبیین می‌شود. این یافته با نتایج پژوهش نیکوصفت و قره‌باغی (۱۳۹۹) که نشان دادند بین روابط موضوعی و توانمندی ایگو رابطه مثبت وجود دارد و همچنین با نتایج پژوهش عینی و همکاران (۱۳۹۷) که نشان دادند بین روابط موضوعی و توانمندی ایگو رابطه مثبت وجود دارد، همخوانی دارد. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت، کسانی که واجد رابطه موضوعی هستند و ایگوی توانمند دارند به احتمال کمتری مشکلات احساسی خواهند داشت. علاوه بر این، توانمندی ایگو می‌تواند واسطه رابطه بین روابط موضوعی و احساس تنهایی باشد. به

دارد، همخوانی دارد. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت، با توجه به رابطه‌ای که بین روابط موضوعی و قدرت ایگو وجود دارد، می‌توان برای قدرت ایگو، هم در بحث احساس تنهایی نقشی اساسی متصور بود. در واقع برداشت تلویحی و یا فرضیه‌ای که می‌شود از رابطه مثبت روابط موضوعی و قدرت ایگو داشت، این است که هرچه ایگو قدرتمندتر باشد، احساس تنهایی نیز کمتر است.

نگرانی آزمودنی‌ها از ارزیابی و احتمال محافظه‌کاری در پاسخ‌ها، یکی از محدودیت‌های پژوهش بود که با وجود اعتمادسازی که قبل از پاسخگویی به پرسشنامه‌ها صورت گرفت، ولی باز هم تا حدودی ابراز نگرانی می‌کردند و از این رو ممکن است سعی کرده باشند وضعیت را بهتر از چیزی که بوده، جلوه دهند. با توجه به اینکه از بین متغیرهای پژوهش، نقش روابط موضوعی بر احساس تنهایی مثبت به دست آمده است، لذا پیشنهاد می‌گردد کارگاه‌های آموزشی تخصصی ویژه‌ی پرسنل اجرایی و دانشگاه و نیز آموزش‌های مخصوص دانشجویان و آموزش‌های کاربردی برگزار گردد که بتوانند کاهش مشکلات احساس تنهایی را به دنبال داشته باشند. همچنین، پیشنهاد می‌گردد از مشاورین توانمند در مدارس، جهت شناسایی دانشجویان بدون انگیزه و بی‌هدف و ارائه‌ی مطالب مفید و ارزشمند و دادن آگاهی‌های لازم به آنان استفاده شود.

سپاسگزاری

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند که از عوامل دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم پزشکی قم که اجازه اجرای این پژوهش در دانشگاه را دادند، صمیمانه تشکر و قدرانی نمایند.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

اصول اخلاقی تماماً در این مقاله رعایت شده است. شرکت‌کنندگان اجازه داشتند هر زمان که مایل بودند از پژوهش خارج شوند. همچنین همه شرکت‌کنندگان در جریان روند پژوهش بودند. اطلاعات آنها محرمانه نگه داشته شد.

حامی مالی

این تحقیق هیچ گونه کمک مالی از سازمان‌های تأمین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

عبارت دیگر، هر قدر آسیب‌دیدگی روابط موضوعی در کودکی کمتر باشد ایگوی فرد توانمندتر است و این امر منجر به شکل‌گیری احساس قوی عدم انزوا و عدم تنهایی در بزرگسالی می‌شود. بر اساس نتایج مدل‌یابی پژوهش و با توجه به ضریب استاندارد بالای اثر روابط موضوعی بر احساس تنهایی و همچنین مقدار قدر مطلق عدد معناداری این رابطه، اثر مثبت و معنادار روابط موضوعی بر احساس تنهایی تأیید شده است و مطابق ضریب تعیین محاسبه شده، نزدیک به ۴۲ درصد از تغییرات احساس تنهایی توسط روابط موضوعی تبیین می‌شود. این یافته با نتایج پژوهش توپالوگلو (۲۰۱۷) که نشان داد بین روابط موضوعی و احساس تنهایی با قدرت ایگو رابطه مثبت وجود دارد، همخوانی دارد. در تبیین نتیجه به دست آمده می‌توان گفت، بالا بودن سطح انگیزه و امید، داشتن هدف و برخورداری از مهارت‌های قدرت ایگو از جمله عوامل مؤثر در بالا بردن توانمندی ایگو در افراد محسوب می‌شوند و به نظر می‌آید برخورداری از ایگوی قدرتمند که در سایه مولفه‌هایی همچون امید، داشتن هدف و انگیزه رشد می‌کند، می‌تواند در شکل‌گیری احساس مثبت افراد اثرات مطلوبی داشته باشد. به عبارت بهتر، از آنجا که توانایی ایگو با آسیب‌پذیری کمتر، نگرانی‌های کمتر، توان حل بالاتر مسائل و راهکارهای سازگاری موثرتر در ارتباط است، می‌تواند در تلاش برای تعدیل اثرات منفی و بازدارنده ناشی از تجارب ناکارآمد و روابط اولیه نامطلوب در دوران کودکی بر حالات احساس تنهایی مفید واقع شود. با توجه به نتایج پژوهش و تحلیل فرضیه فرعی اول، اثر مستقیم قدرت ایگو بر روابط موضوعی، مثبت، قوی و معنادار است. همچنین مشاهده کردیم قدرت ایگو بر روابط موضوعی، قدرت ایگو بر احساس تنهایی، روابط موضوعی بر قدرت ایگو و روابط موضوعی بر احساس تنهایی (فرضیه‌های فرعی دوم، سوم و چهارم) تأیید شده است؛ بنابراین اثر غیرمستقیم روابط موضوعی بر احساس تنهایی با حضور متغیر میانجی قدرت ایگو، به میزان نسبتاً کمی افزایش یافته است؛ لذا می‌توان گفت این متغیر می‌تواند اثر روابط موضوعی بر احساس تنهایی را میانجی‌گری نماید و به این ترتیب فرضیه پنجم تحقیق تأیید شد. این یافته با نتایج پژوهش نیکوصفت و قره‌باغی (۱۳۹۹) که نشان دادند بین روابط موضوعی و توانمندی ایگو رابطه مثبت وجود دارد و همچنین با نتایج پژوهش عینی و همکاران (۱۳۹۷) که نشان دادند بین روابط موضوعی و توانمندی ایگو رابطه مثبت وجود دارد، همچنین با نتایج پژوهش پادمانابهانونی و پری‌توریوس (۲۰۲۱) که نشان دادند بین قدرت ایگو و احساس تنهایی رابطه وجود

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخش‌های پژوهش حاضر مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

منابع

- آبیارحسینی، سیدعلی؛ منیرپور، نادر؛ میرزاحسینی، حسن. (۱۳۹۹). مدل ساختاری احساس تنهایی بر اساس روابط موضوعی و کیفیت ارتباط والد-کودک در افراد با گرایش شخصیت مرزی: نقش میانجی خودشیفتگی. *دوفصلنامه روانشناسی معاصر*. ۱۵ (۲)، ۱۱۹-۱۳۲.
- آزاد، پیمان. (۱۳۹۹). غلبه بر خشم و احساس تنهایی. تهران: نشر البرز.
- امروزی، رضا؛ نامنی، ابراهیم. (۱۳۹۶). اثربخشی زوج‌درمانی روابط موضوعی بر خودمتمایزسازی و سازگاری زناشویی زوجین متقاضی طلاق، چهارمین کنفرانس بین‌المللی نوآوری‌های اخیر در روانشناسی، مشاوره و علوم رفتاری.
- الطافی، ش. (۱۳۸۸). *بررسی و مقایسه قدرت من و ویژگی‌های شخصیتی افراد وابسته به مصرف مواد و غیروابسته*. پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشگاه شاهد تهران.
- اویسی، هلیا؛ منیرپور، نادر؛ ضرغام‌حاجبی، مجید. (۱۴۰۲). مدل قدرت ایگو بر اساس روابط موضوعی و نقش میانجی سازمان شخصیت در افراد متقاضی جراحی زیبایی سر و صورت. *رویش روان‌شناسی*. ۱۲ (۱)، ۱۵۴-۱۴۵.
- بولاند، رابرت؛ ال‌وردوین، ماریسا؛ روئیز، پدرو. (۱۴۰۱). خلاصه روانپزشکی کاپلان و سادوک، جلد سوم، ویرایش دوازدهم، (ترجمه فرزین رضاعی، محمد منایی، فاطمه هداوندخانی، پروین جمشیدیان قلعه شاهی)، تهران: انتشارات ارجمند، ۲۰۲۲.
- پارساحجتی، محمد. (۱۳۸۶). احساس تنهایی در گستره زندگی، *نشریه مشاور مدرسه*، ۳ (۱)، ۲۴-۲۷.
- پروچاسکا، جیمز؛ نورکراس، جان. (۱۴۰۱). نظریه‌های روان‌درمانی (نظام‌های روان‌درمانی): تحلیل میان نظری. ترجمه‌ی یحیی سیدمحمدی، تهران: نشر روان، ۲۰۱۰.
- پرویز، کوروش؛ آقامحمدیان، حمیدرضا؛ قنبری، بهرام‌علی؛ دهقانی، محمود. (۱۳۹۵). رابطه توانمندی ایگو و فراشناخت در دانشجویان دختر و پسر، *راهنمای آموزش در علوم پزشکی*، ۹ (۲)، ۱۱۸-۱۲۶.
- جمیل، لیلی؛ عاطف‌وحید، محمدکاظم؛ دهقانی، محمود؛ حبیبی، مجتبی. (۱۳۹۴). رابطه توانمندی ایگو، سبک‌های دفاعی و روابط ایزه با سلامت. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*. ۲۱ (۲)، ۱۴۴-۱۵۴.
- خزایی، زهرا؛ تمدن، فاطمه. (۱۳۹۳). دیدگاه جان مارتین فیشر درباره اختیار لازم در مسئولیت اخلاقی. *مجله حکمت و فلسفه*. ۱۰ (۳۹)، ۱۵۱-۱۳۱.
- دادفر، محبوبه؛ عاطف‌وحید، محمدکاظم؛ کاظمی، هادی؛ کولیوند، پیرحسین. (۱۳۹۳). درمان شناختی تحلیلی. تهران: نشر میرماه.
- راس، آلن. (۱۳۹۹). روانشناسی شخصیت: نظریه‌ها و فرایندها. (ترجمه سیاوش جمال‌فر)، تهران: نشر روان، ۲۰۰۳.
- روشنی، شهره؛ غروی‌نائینی، نهله؛ باستانی، سوسن. (۱۳۹۴). راهکارهای زنان برای کسب آرامش در زندگی زناشویی و پیامدهای آن، *مجله پژوهشنامه اسلامی زنان و خانواده*، ۴ (۶)، ۸۸-۶۱.
- سنت‌کلر، مایکل. (۱۴۰۱). درآمدی بر روابط موضوعی و روان‌شناسی خود، (ترجمه حامد علی‌آقایی و علیرضا طهماسب)، تهران: نشر نی، ۱۹۴۰.
- سنگانی، علیرضا؛ دشت‌بزرگی، زهرا. (۱۳۹۷). اثربخشی طرحواره‌درمانی بر سلامت روانی، نشخوار ذهنی و احساس تنهایی زنان مطلقه. *دست‌آوردهای روان‌شناختی*. ۲۵ (۲)، ۲۰۱-۲۱۶.
- سیدموسوی، مهری؛ محرمی، جعفر. (۱۳۹۸). ناگویی هیجانی، احساس تنهایی و ترس از صمیمیت: پیش‌بینی‌کننده‌های نگرش به خیانت در مردان. *دوفصلنامه روانشناسی معاصر*. ۱۴ (۱)، ۲۱-۱۲.
- شارف، ریچارد. (۱۴۰۲). نظریه‌های روان‌درمانی و مشاوره. (ترجمه مهرداد فیروزبخت). تهران: نشر رسا، ۲۰۱۰.
- شفیع‌آبادی، عبدالله؛ ناصری، غلامرضا. (۱۳۹۶). نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی. تهران: نشر دانشگاهی.
- شولتز، دوان. (۱۴۰۰). نظریه‌های شخصیت. (ترجمه یحیی سیدمحمدی)، تهران: نشر ویرایش، ۲۰۰۵.

مسگریان، فاطمه؛ آزادفلاح، پرویز؛ فراهانی، حجت‌الله؛ قربانی، نیما. (۱۳۹۶). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس روابط موضوعی بل. *مجله روان‌شناسی بالینی و شخصیت*. ۱۵ (۲)، ۱۹۳-۲۰۴.

منصوری‌نژاد، راضیه؛ عبدالهی، نیره؛ محمودی، طیب؛ عبدالرسولی، لیلا؛ زرگر، یدالله. (۱۴۰۰). بررسی رابطه احساس تنهایی اجتماعی و عاطفی، ترس از ارزیابی منفی، سرکوب فکر و ذهن‌آگاهی با میانجی‌گری خود پنهانی. *مجله روانشناسی و روانپزشکی شناخت*. ۸ (۳)، ۳۹-۵۱.

میکائیلی، نیلوفر؛ مرادی کلارده، پریسا. (۱۴۰۰). نقش قدرت ایگو و دشواری تنظیم هیجان در پیش‌بینی رفتار خودآسیبی بدون قصد خودکشی در دانش‌آموزان. *رویش روانشناسی*. ۱۰ (۴)، ۷۷-۸۸.

نادری، فرح؛ حق‌شناس، فریبا. (۱۳۸۸). رابطه تکانشگری و احساس تنهایی با میزان استفاده از تلفن همراه در دانشجویان. *یافته‌های نو در روان‌شناسی*. ۴ (۱۲)، ۱۲۱-۱۱۱.

هنرپروران، نازنین. (۱۳۹۵). اثربخشی رویکرد تلفیقی ایماگوترپی و رابطه با اثره بر کنترل عواطف زوجین خیانتکار. *فصلنامه روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*. ۲۷، ۱۵-۲۸.

یوسف‌زاده‌چابک، مهشید؛ یثربی، کامران. (۱۳۹۴). رابطه بین روابط اثره و گناه بین‌فردی در اختلالات مرتبط با مصرف مواد مخدر و محرک، نخستین کنگره بین‌المللی جامع روان‌شناسی ایران.

References

- Asher, S.R & Coie J.D. (1990). peer rejection in childhood. New York: Cambridge university press.
- Bell, M.D. (1995). Bell Object Relations and Reality Testing Inventory (BORRTI) manual. Los Angeles: Western Psychological Services.
- Conte, H.R & plutchik, R. (1995). Ego defenses: theory and measurement, John Wiley & sons, Ink.
- Cyranka, K. Rutkowski K. Mielimaka, M. Sobanski, J.A. Klasa, K & Müldner-Nieckowski, L. (2018). Changes in ego strength in patients with neurotic and personality disorders treated with a short-term comprehensive

عمیدی‌مظاهری، مریم؛ میرزمانی، شهرام؛ منوچهری، زهره؛ ترابی، زهرا. (۱۳۹۵). احساس تنهایی و عوامل مؤثر بر آن در همسران کارکنان اعزامی به مأموریت‌های دریانوردی طولانی مدت. *ابن سینا*. ۱۸ (۳)، ۹-۴.

عینی، ساناز؛ نریمانی، محمد؛ عطادخت، اکبر؛ بشرپور، سجاد؛ صادقی‌موحد، فریبا. (۱۳۹۷). اثربخشی درمان شناختی-تحلیلی بر قدرت ایگو و روابط موضوعی افراد مبتلا به اختلال شخصیت مرزی. *مجله مطالعات علوم پزشکی*. ۲۹ (۱)، ۱۱-۱.

کریمی‌طار، آرین. (۱۳۹۳). رابط ابعاد خشم، بازداری جنسی و روابط اثره با علایم وسواس اجباری، پایان‌نامه کارشناسی-ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

کوچکی‌راوندی، محمد؛ منیرپور، نادر؛ ارج، عباس. (۱۳۹۴). نقش سبک‌های دلبستگی، کیفیت روابط موضوعی و قدرت ایگو در پیش‌بینی سندروم روده تحریک‌پذیر. *دوماهنامه علمی-پژوهشی فیض*. ۱۹ (۳)، ۲۳۱-۲۴۱.

گارسامارکز، گابریل. (۱۳۹۵). صد سال تنهایی. (ترجمه رسول اکبری)، تهران: نشر شبگون.

قابضی، فاطمه؛ پاکدامن، شهلا؛ پاسبان، ریحانه؛ مرادخانی، لیلا. (۱۳۹۵). پیش‌بینی احساس تنهایی جوانان براساس کیفیت ارتباط آنها با خدا. *پژوهش‌نامه روانشناسی مثبت*. ۱ (۱)، ۹۲-۸۱.

فرانک‌اند، آلن ج. (۱۴۰۰). روان‌درمانی تحلیلی مبتنی بر روابط اُژه‌ای. (ترجمه سعید کیانپور)، تهران: انتشارات ارجمند، ۲۰۱۰.

فیست، گریگوری‌جی. (۱۴۰۱). نظریه‌های شخصیت. (ترجمه یحیی سیدمحمدی)، تهران: نشر روان، ۲۰۰۲.

مازلو، ابراهیم‌ج. (۱۳۷۶). انگیزش و شخصیت. (ترجمه احمد رضوانی)، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی.

مروتی، ذکراه؛ یادگاری، روح‌الله. (۱۳۹۸). مقایسه احساس تنهایی و خودکارآمدی مقابله‌ای در دانشجویان زن وابسته به گوشی همراه و عادی. *دست‌آوردهای روان‌شناختی*. ۲۶ (۲)، ۲۶۲-۲۴۳.

مزیانی، ربابه. (۱۴۰۰). ملانی کلاین: نظریه‌پرداز نوآور عرصه روابط موضوعی و یاری‌گر روان‌تحلیل‌گری کودک، تهران: نشر دانه.

- college students with various variables, *Global Journal of Psychology Research New*. 7 (2), 42-47.
- Vaillant, G. (1992). Ego Mechanisms of Defense: A Guide for Clinicians and Researchers, *American psychiatric press, Inc*.
- psychodynamic psychotherapy. *Psychiatr Pol*. 52 (1), 115-127.
- Kelly, F.D. (2014). The Assessment of object Relations Phenomena in Adolescents: TAT and Rorschach Measures. London: *Rutledge*.
- Isanejad, O & Bagheri, A. (2018). Marital Quality, Loneliness, and Internet Infidelity. *Cyberpsychology, Behavior and Social Networking*, 21 (9), 542-548.
- Gimeno, E & Chiclana, C. (2017). Cognitive analytic therapy and mentalizing function. *Eur Psychiatry*, 41: S776.
- Markstrom, C.A., Sabino, V.M., Tumer, B.J & Berman, R.C. (1997). The psychosocial inventory of ego strengths: Development and validation of a new Erikson Ian measure. *Journal of Youth and Adolescence*, 26 (6), 705-732.
- Padmanabhanunni, A & Pretorius, T. (2021). The Loneliness–Life Satisfaction Relationship: The Parallel and Serial Mediating Role of Hopelessness, Depression and Ego-Resilience among Young Adults in South Africa during COVID-19. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 18 (7), 3613. DOI: 10.3390/ijerph18073613.
- Sant Clair, M. (2011). An Introduction to thematic relationship and psychology itself. Translation: Tahmaseb A, Aghaee, A. Tehran: *Nai Publication*.
- Sharma, R. (2012). Ego-strength in relation to adjustment of college-going students. *Indian Streams Res J*, 2 (1), 1-4.
- Stafrace, S.P & Evans, B.J. (2004). Self-esteem, hypnosis and ego-enhancement. *Aust J Clin Exp Hypn*, 32 (1), 1-35.
- Topaloglu, A.O. (2017). Examining the predictability of loneliness levels of